

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Vlivy hédonismu, utilitarismu a křesťanství v České sociální práci

Autor práce: Jan Hendrych

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: doc. Michal Opatrný, Dr. theol.

Datum: 9.5.2014

Předkládaná diplomová práce se chce věnovat zajímavému a aktuálnímu tématu, nicméně způsobem zpracování neodpovídá standardním požadavkům na tento typ práce.

Formální stránka práce

Z formálního hlediska je práce zpracována odpovídajícím způsobem. Seznam použitých zdrojů je však seřazen poměrně nevhodným způsobem – je řazen abecedně dle křestního jména autorů. Dalším formálním nedostatkem je způsob citování kolektivních monografií, kdy autor předkládané práce neuvádí dostatečně přesný odkaz, který by zmiňoval i autora použité kapitoly a její název. Cíl předkládané práce není z jejího úvodu zcela patrný, spíše je třeba si ho domyslet mezi řádky prvních dvou odstavců úvodu.

Jazykové stránka práce a grafická úprava

V práci se vyskytuje relativně hodně gramatických chyb a překlepů. Autor zřejmě velmi málo dbal na kontrolu hotového rukopisu. V seznamu použité literatury na s. 84 je pak zkomoleno křestní jméno Sigmunda Freuda na Sigmund. K prvnímu zkomolení ale dochází již v textu na s. 77 (Zigmund). V úvodu práce je hned v prvním odstavci zřejmě zkomoleno jméno Oldřicha Matouška, coby předního českého odborníka na sociální práci. Autor zde totiž hovoří o Oldřichu Matějčíkovi coby předním odborníkovi na sociální práci. V seznamu literatury však žádné dílo od autora tohoto jména není uvedeno – na rozdíl od prací Oldřicha Matouška.

Obsahová stránka práce

Za zásadní nedostatek předkládané práce považuji skutečnost, že autor v práci vychází z relativně nízkého počtu zdrojů. To se projevuje zejména v první kapitole, kde se autor snaží vymezit současnou společnost a její uspořádání. Nezohledňuje tak názory předních sociologů na toto téma jako jsou např. Z. Baumann, G. Schulze, ad. O tzv. postmoderně proto hovoří poměrně jednostranně – prakticky se omezuje jen na kritiku jejích negativních projevů. V případě podkapitoly o uspořádání společnosti se pak omezený počet zdrojů a slabší orientace autora v tématu projevuje mj. tím, že je bez dalšího upřesnění kladeno rovnítko mezi komunismus a socialismus (s. 17), nacionalismus je ztotožněn s národním socialismem (s. 20) a fašismem (s. 21), přičemž není činěn rozdíl mezi nacismem a fašismem. Kapitalismus je pak považován za prostý protiklad komunismu, aniž by bylo zohledněno, že slovo kapitalismus je vlastně komunistickým novotvarem, který měl dehonestovat do té doby zcela běžné uspořádání společnosti. Také v práci opakované označování kapitalismu jako režimu je vlastně převzetím komunistické rétoriky.

Za poměrně pochybné považuji autorovo tvrzení na s. 28, kde uvádí, že sociální práce není většinou společností akceptována, protože zpochybňuje její konzumní způsob života. Jde vlastně o dvě tvrzení (o neakceptaci sociální práce a o zpochybňování konzumního způsobu života sociální prací), z nichž ani jedno není doloženo odkazem na relevantní literaturu ani nijak přímo nevyplývá z předchozího textu, resp. v něm nejsou předloženy dostatečné argumenty, aby mohla takováto tvrzení zaznít.

Z práce není zcela zřejmé, proč autor věnuje tolik pozornosti rozpadu Československa. Pokus o vysvětlení, který se objevuje v závěru, přichází pozdě a není dostatečně plausibilní. Souvislost problému rozpadu Československa se zbytkem práce a jejím tématem tak není dostatečně vysvětlena. Pokud by jí mělo být na s. 35 uvedené tvrzení, že se jedná o podobně zásadní změnu, jako byl pád komunistického režimu v r. 1989, pak stejně zůstává nejasné, proč se autor rozpadu Československa věnuje tak podrobně – na rozdíl od pádu komunistického režimu. Zároveň však toto tvrzení ani z relativně podrobného popisu problému rozpadu Československa nijak nevyplývá. Rozpad Československa je pak popisován poměrně jednostranně, což je zřejmě dáno tím, že celá kapitola stojí jen na jednom jediném zdroji. Autor tak přebírá řadu klišé, zjednodušení (typicky Češi chtěli federaci, Slováci rozdělení) a paušalizujících soudů (Slováci jsou považováni bez dalšího za nacionalisty). Naopak zde vůbec nejsou reflektovány mocenské zájmy tehdejších vrcholných představitelů ČR a SR V. Klause a V. Mečiara. O rozpadu Československa se nekonalo referendum a existuje proto pochybnost, zda rozdělení federace nebylo oběma politiky prosazeno proti vůli většiny obyvatel.

Autor se v předkládané práci velmi často pouští do širokých úvah, aniž by je podložil dostatečnou znalostí odborného diskurzu, kterou by prokázal více pečlivým zpracováním svých zdrojů a zejména vyššího počtu zdrojů, včetně zdrojů různého názorového zaměření. V zásadě jen opisuje knihy, ze kterých čerpá, aniž by např. porovnával různé názory, atp. Tím dochází k nekritickému přebírání myšlenek zvolených autorů. Práce tak působí velmi plytce a autorovy závěry a úvahy, které vyvozuje na základě povrchní práce se zdroji, ukazují, že jim ne vždy zcela porozuměl – viz např. „komentář“ k citátu z Lipovetského na s. 53 nebo záměna Boží milosti s mezilidským soucitem na s. 69. Kapitola 3.3, která má pojednávat o křesťanství v české literatuře o sociální práci je tak z větší části nepodloženými úvahami o vztahu současných lidí ke katolické církvi. Záměr kapitoly, který deklaruje nadpis, však vůbec není naplněn – v kapitole vůbec neprobíhá nějaká analýza literatury ze sociální práce s ohledem na to, zda a jak se v ní zmiňuje křesťanství. Podobně i poslední kapitola vlastně není o problému dobra a zla z různých úhlů pohledu (autor prakticky v celé práci nevyužívá literaturu, která by se primárně věnovala problému zla), ale jen vratce podloženou úvahou autora o různých tématech souvisejících s tématem předkládané diplomové práce.

Podivuhodné tvrzení se nachází na s. 25, kde autor uvádí, že sociální pracovníci se musí podle svého morálního kodexu vzdát na rozdíl od policistů násilí, pokud je pachatel trestného činu ohrožuje. Tvrzení není nijak doloženo odkazem na relevantní zdroj. Autor tak ale sociálním pracovníkům vlastně odpírá občanské právo na přiměřenou obranu.

Celkové hodnocení: **Práci nedoporučuji k obhajobě.**

doc. Michal Opatrný, Dr. theol.